

سرمقاله
وقتی یمن زمین بازی را تغییر می‌دهد!
ادامه از صفحه یک باب‌المنذب دروازه دریای سرخ و یکی از مهم‌ترین گلوگاه‌های تجارت جهانی است؛ مسیر دریایی آسیا به اروپا از این منطقه و کانال سوئز عبور می‌کند و اختلال در آن می‌تواند هزینه حمل‌ونقل، بیمه و انرژی را افزایش دهد. تجربه حملات حوثی‌ها از سال ۲۰۲۳ نیز نشان داد که حتی بدون کنترل رسمی تنگه، توان ایجاد ناامنی در آن می‌تواند شرکت‌های کشتیرانی را به تغییر مسیر وادار کند. بنابراین، مسئله فقط «بستن باب‌المنذب»نیست. گاهی لازم نیست تنگه‌ای را ببندی؛ کافی است عبور از آن را پرهزینه و ناامن کنی. این همان چیزی است که قدرت نامتقارن را به یک قدرت ژئوپلیتیک‌تبدیل می‌کند. عربستان یک بار دیگر با مسئله‌ای به نام «زیمین» مواجه شده است. امنیت عربستان فقط در مرزهای زمینی‌اش تعریف نمی‌شود. امنیت صادرات انرژی، بنادر دریای سرخ، مسیرهای کشتیرانی و حتی پروژه‌های بلندپروازانه اقتصادی آن، به محیط امنیتی پیرامونش وابسته است. اگر حوثی‌ها بتوانند حضور خود در ساحل دریای سرخ را تثبیت کنند، معادله برای عربستان دشوارتر خواهد شد؛ زیرا ریاض با یک دشمن در مرز جنوبی مواجه نیست، بلکه با یک اهرم ژئوپلیتیک در مجاورت یکی از مهم‌ترین مسیرهای تجاری جهان مواجه است. و این همان جایی است که یک گروه مسلح محلی، ناگهان به یک بازیگر بین‌المللی تبدیل می‌شود. اما شاید مهم‌ترین پرسش این باشد: این تحولات برای ایران چه معنایی دارد؟ پاسخ را نباید صرفاً در رابطه تهران و انصارالله جست‌وجو کرد. اهمیت واقعی در این است که یک بازیگر همسو با ایران توانسته است جغرافیای خود را به بخشی از قدرت بازدارندگی منطقه‌ای تبدیل کند. ایران یک قدرت دریایی در خلیج فارس است و هرمز در مجاورت قلمرو آن قرار دارد. حوثی‌ها نیز در نقطه‌ای قرار گرفته‌اند که بر یکی از مهم‌ترین مسیرهای ورود و خروج به دریای سرخ اشراق دارد. این دو جغرافیا در کنار هم یک پیام مهم برای رقبای ایران دارند: قشار بر ایران دیگر الزاماً محدود به مرزهای ایران باقی‌نمی‌ماند. ممکن است یک تصمیم در واشنگتن، تل آویو یا ریاض، پیامدهایی در راه فقط در هرمز، بلکه در باب‌المنذب نیز نشان دهد. هرمز و باب‌المنذب دو تنگه یکسان نیستند و نباید آنها را با یکدیگر اشتباه گرفت. اما از منظر راهبردی، هر دو یک حقیقت را یادآوری می‌کنند: جهان صنعتی امروز به چند گلوگاه جغرافیایی وابسته است. قدرت‌های بزرگ می‌توانند ناوگان بسازند، هواپیماهای فوق‌پیشرفته تولید کنند و سامانه‌های موشکی چندلایه ایجاد کنند؛ اما هنوز نمی‌توانند جغرافیا را از میان بردارند. ایران در هرمز یک موقعیت ژئوپلیتیک ممتاز دارد و یمن در باب‌المنذب. اگر این دو نقطه در یک منظومه امنیتی منطقه‌ای دیده شوند، محاسبه آمریکا، اسرائیل و حتی کشورهای عربی خلیج فارس پیچیده‌تر می‌شود. به همین دلیل است که تحولات یمن فقط مسئله عربستان نیست؛ مسئله آمریکا نیز هست. در اینجا یک چریک یمنی، با یک سامانه ارزان‌قیمت، می‌تواند بخشی از قدرت یک ناوگان میلیارددلاری را خنثی کند. حوثی‌ها نشان دادند که می‌توان زمین بازی را تغییر داد. ایران باید نشان دهد که می‌توان معنای بازی را ریزتغییردهد. پیش‌تر نوشته‌ام که هرمز را می‌توان بخشی از تقدیر ژئوپلیتیک ایران دانست. هرمز، تقدیر ایران است و باب‌المنذب می‌تواند یکی از تقدیرات راهبردی ایران باشد. نه از آن جهت که ایران مالک باب‌المنذب است؛ بلکه از آن جهت که تحولات این منطقه می‌تواند به بخشی از معادله امنیتی ایران تبدیل شود. این همان نقطه‌ای است که جغرافیا با سیاست پیوند می‌خورد. به فرموده مولانا: «تدبیر کند بنده و تقدیر نداند تدبیرنه تقدیر خداوند چه ماند» اکنون پرسش مهم اینکه ایران باکدام کارت می‌تواند زمین بازی کنونی را بنفع منافع ملی تغییردهد؟ برخی می‌گویند تنها باکارت ساخت بمب هسته ای امکان پذیراست. بعضی معتقدند باکارت خروج از ان پی تی وورخی هم همچنان مذاکره وتفاهم را تنها کارت تغییرزیمین‌میدانند.

جنگ سوم و تنش‌های منطقه‌ای در روز شصت و دوم در حالی ادامه دارد که تحولات تنگه هرمز، حادثه برای دو کشتی در نزدیکی عمان، افزایش قیمت نفت و اظهارات دبیرکل ناتو درباره مین‌روبی در هرمز در صدر اخبار قرار گرفته است. همزمان، گزارش‌هایی درباره تحولات احتمالی در جبهه ایران و اسرائیل منتشر شده است. ترامپ بازمه وعده پایان جنگ بعد از انتخابات میان دوره ای داد. جنگ سوم و تجاوز نظامی اخیر آمریکا به ایران وارد روز شصت و دوم شد و

آیا سران بریکس برای محکومیت تجاوز نظامی آمریکا علیه ایران به اجماع می‌رسند؟

روبای دلارزدایی دربریکس زیرسایه جنگ

هجدهمین اجلاس سران کشورهای عضو مجموعه بریکس طی روزهای ۲۱ و ۲۲ شهریور ۱۴۰۵ به میزبانی دهلی‌نو برگزار می‌شود. این نشست در شرایطی برپا می‌گردد که بحران‌ها و نزاع‌های منطقه‌ای از جمله جنگ آمریکا و اسرائیل علیه ایران و تداوم نبرد در اوکراین، سایه سنگینی بر ساختار و انسجام این بلوک اقتصادی افکنده است.

بر اساس
ارزیابی
ای‌بی‌سی نیوز،
علیرغم تمامی
مانورهای
تبلیغاتی‌برای
دلارزدایی،
بخش اعظمی
از تجارت‌های
میان‌کشوری
اعضاهمچنان
بر پایه دلار
انجام‌می‌شود

متن پیشنهادی، نتوانستند به بیانیه مشترکی دست یابند.

به گزارش نیویورک تایمز، محدودیت‌های شدید ایجاد

شده در تنگه هرمز و تهدید خطوط کشتیرانی، بر خلاف تمایل سایر اعضای بریکس مانند چین و هند برای

دستیابی به انرژی ارزان و پایتات است.

بازی مانور و خودکفایی استراتژیک در مثلث هند،

چین و روسیه

میزبانی نازندرا مودی، نخست‌وزیر هند، فرصتی برای

دهلی‌نو ایجاد کرده تا سیاست خودکفایی استراتژیک

خود را در قبال قدرت‌های جهانی به نمایش بگذارد.

به نوشته نشریه ساندی گاردین هند، حضور شی

جین‌پینگ، رئیس‌جمهور چین، نخستین سفر وی به

هند پس از هفت سال و درگیری‌های مرزی سال ۲۰۲۰

در دره گالوان محسوب می‌شود که گامی حیاتی برای

یخ‌زدایی از روابط پکن و دهلی‌نو است.

همچنین حضور ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور

روسیه، در دهلی‌نو فرصتی برای ارزیابی جهت تحویل

پروژه موشکی براهموس و خریدهای نفتی فراهم کرده

است.

به گزارش شبکه خبری ای‌بی‌سی نیوز، هند ضمن تلاش برای حفظ تعادل در روابط با واشنگتن، قصد دارد

منافع تبدیل شدن بریکس به یک بلوک کاملاً ضدغربی

شود.

ساندی گاردین در تحلیل خود آورد: «حضور پوتین

و شی در دهلی‌نو فرصتی دیپلماتیک برای هند فراهم

می‌سازد تا بدون وابستگی کامل به یک قدرت بزرگ،

استقلال استراتژیک خود را حفظ کرده و هم‌زمان با

مسکو، پکن و واشنگتن تعامل داشته باشد.»

چالش‌های ساختاری بریکس در دلارزدایی

اگرچه بریکس با ۱۱ عضو اصلی و ۱۰ کشور شریک

جدید، سهم قابل توجهی از اقتصاد و جمعیت جهان را

نماینده‌گی می‌کند، اما تحلیل‌گران بر این باورند که این

مجموعه هنوز با ساخت یک جایگزین جامع برای نظام

غرب فاصله‌های ساختاری دارد.

بر اساس ارزیابی ای‌بی‌سی نیوز، علیرغم تمامی مانورهای تبلیغاتی برای دلارزدایی، بخش اعظمی از

تجارت‌های میان‌کشوری اعضا همچنان بر پایه دلار

انجام می‌شود. همچنین بانک جدید توسعه نیز بخش

عمده سرمایه خود را به دلار تأمین می‌کند.

برخلاف چین و روسیه که از بریکس به‌عنوان

ابزاری جهت تضعیف تسلط آمریکا استفاده می‌کنند،

کشورهایی مانند هند، برزیل و آفریقای جنوبی تمایلی

به تقابل مستقیم با غرب ندارند. این کشورها بریکس

را بیشتر بستری برای دسترسی به فرصت‌های مالی

اجلاس دهلی‌نو بیش از آنکه محلی برای

تصمیم‌گیری‌های ساختاری یک‌پارچه باشد، صحنه

آزمایشی بزرگ برای دیپلماسی چندجانبه در جهان

چندقطبی است. ایران به دنبال بهره‌گیری از این تریبون

برای کاهش فشارهای بین‌المللی و توسعه روابط تجاری

غیر دلاری است، در حالی که هند می‌کوشد توازن

میان قدرت‌های شرق و غرب را حفظ کند.

؛

حاضر محترم؛

یکی از مهم‌ترین گام‌ها، توسعه استفاده از ارزهای ملی در تجارت میان اعضا است. این گام باید همراه با ایجاد ابزارهای لازم برای

مدیریت ریسک ارزی و تسویه متقابل باشد، زیرا نظام مالی کنونی به

دلیل تمرکز بر چند ارز محدود، در برابر شوک‌های سیاسی آسیب‌پذیر

است. برای تبدیل همکاری تجاری به سرمایه‌گذاری واقعی، بانک

توسعه جدید باید، از طریق خطوط اعتباری ویژه، تأمین مالی با ارزهای

محلی و ابزارهای تضمین برای جذب سرمایه خصوصی، به موتور اصلی

تأمین مالی زیرساخت و انرژی کشورهای عضو تبدیل شود.

همکاران گرامی؛

پیشهاد مشخص دیگر جمهوری اسلامی ایران، ایجاد یک شرکت

بیمه اتکایی مشترک بریکس با سرمایه اولیه ده میلیارد دلار است تا

ریسک پروژه‌های بزرگ زیرساختی و انرژی را پوشش دهد و اعتماد

بخش خصوصی را افزایش دهد. ما همچنین در آستانه تحولی بنیادین

در اقتصاد جهانی با ورود هوش مصنوعی هستیم. بریکس نباید صرفاً

مصرف‌کننده فناوری باشد، بلکه باید در تولید دانش و شکلهای

استانداردهای اقتصاد دیجیتال نیز نقش داشته باشد. در کنار آن،

امنیت سایبری زیرساخت‌های حیاتی را نیز تقویت کند.

خاتمه‌ها و آقایان؛

شوری تجاری بریکس باید از مجمعی برای گفت‌وگو به موتور

اجرای همکاری اقتصادی تبدیل شود. کارگروه‌های تخصصی آن باید،

با شاخص‌های مشخص مانند میزان رشد تجارت درون‌بریکس، سهم

ارزهای ملی در میزان تجارت و حجم سرمایه خصوصی وارد شده،

پروژه‌های مشخص و قابل سنجش تعریف کنند.

جمهوری اسلامی ایران، با موقعیت جغرافیایی ممتاز و منابع

انرژی، آمادگی دارد یکی از حلقه‌های مهم اتصال اقتصادی بریکس

باشد. ما معتقدیم بریکس زمانی به نیروی واقعی در اقتصاد جهانی

تبدیل می‌شود که همکاری ما در قرارداده‌ا، کارخانه‌ها، بنادر و زندگی

اقتصادی مردم کشورهای عضو دیده شود.

جمهوری اسلامی ایران آماده‌است در کنار همه اعضای بریکس، برای

ساختن اقتصادی بااثر، تاب‌آورتر و عادلانه‌تر تلاش کند.

از توجه شما سپاسگزارم.

سیاست روز

اخبار
کنترل به دست یمن افتاد
یکه تازی انصارالله در باب‌المنذب
بر اساس گزارش خبرگزاری فرانسه، ارتش یمن با ورود به این دو منطقه، کنترل خود را بر تنگه باب‌المنذب تکمیل کرد. در حالی که ارتش یمن کنترل جزیره «مبون» را در دست گرفته و با این پیشروی کنترل کامل خود را بر تنگه باب‌المنذب تثبیت کرده، منابع یمنی از تجاوز عربستان به فرودگاه شهر المخا خبر دادند. به گزارش ایسنا، در پی حملات عربستان و شبه‌نظامیان یمنی تحت امرش، در نهایت ارتش یمن روز پنجشنبه توانست کنترل شهر ساحلی استراتژیک «المخا» را در ساحل غربی یمن در دست بگیرد و در تازه‌ترین تحولات، مقاومت یمن، کنترل جزیره میون و شهر ذوباب را هم در دست گرفته‌است. بر اساس گزارش خبرگزاری فرانسه، ارتش یمن با ورود به این دو منطقه، کنترل خود را بر تنگه باب‌المنذب تکمیل کرد. عربستان به فرودگاه المخا خبر دادند. این تجاوزات در حالی رخ می‌دهد که ارتش یمن روز گذشته با پیشروی گسترده در ساحل غربی کنترل شهر المخا و مناطقی در استان الحدیده را در دست گرفت.
پاکستان خواستار بازگشت ایران و آمریکا به مذاکرات در چارچوب تفاهم‌نامه اسلام‌آباد شد
نماینده پاکستان در سازمان ملل با اشاره به بی‌میلی تهران و واشنگتن به دور جدید مذاکرات در مقطع فعلی، گفت که کشورش با هر دو طرف در سطوح عالی در تماس است و از آن‌ها می‌خواهد به مذاکرات در چارچوب یادداشت تفاهم پایان جنگ بازگردند. به گزارش ایسنا، عاصم افتخار احمد، سفیر و نماینده پاکستان در سازمان ملل در گفت‌وگویی بیان کرد که اسلام‌آباد از آمریکا و ایران می‌خواهد که به مذاکرات در چارچوب یادداشت تفاهم پایان جنگ بازگردند، هرچند «بی‌اعتمادی پابرجای دو طرف» مانع اجرای این توافق شده است. پاکستان تلاش کرده است در تلاش‌ها برای پایان دادن به جنگ در غرب آسیا، نقش میانجی را در گفت‌وگوهای ایران و آمریکا برای دست یافتن به توافقی ایفا کند. این گفت‌وگوها در ژوئن ۲۰۲۴ به یادداشت تفاهم اسلام‌آباد منجر شد که با بازگشایی تنگه هرمز و لغو محاصره دریایی غیرقانونی آمریکا علیه ایران و لغو تحریم‌های ایران یک فرصت مذاکراتی ۶۰ روزه برای گفت‌وگو درباره دیگر مسائل، از جمله برنامه هسته‌ای ایران فراهم می‌کرد. اما آمریکا با نقض تعهدات خود در یادداشت تفاهم، از جمله با تلاش برای عبور دادن کشتی‌ها از مسیری غیر از مسیر تعیین‌شده برای تردد کشتی‌ها از تنگه هرمز طبق ترتیبات ایران و تکرار تجاوزات به حاکمیت ملی و تمامیت ارضی ایران عملا مانع از اجرایی شدن مفاد این سند شد. فرصت ۶۰ روزه به پایان رسید اما تبادل پیام دو طرف با میانجی‌ها، از جمله پاکستان، قطر و عمان ادامه دارد. تهران تأکید کرده است که هرگونه بازگشت به مذاکرات مشروط به بازگشت آمریکا به تعهداتش در تفاهم‌نامه است. در همین راستا، سفیر پاکستان در سازمان ملل به روزنامه اماراتی نشنال گفت که «کمی عدم تمایل» برای اجرای این تفاهم‌نامه نیز وجود دارد، اما پاکستان «پیگیر» است. او در گفت‌وگو با این روزنامه افزود: «ما خطوط ارتباطی باز با هر دو طرف هم با ایران و هم با آمریکا» و در سطوح عالی داریم.» عاصم افتخار احمد بیان کرد: «معتقدم که بهترین راه برای حل‌وفصل این وضعیت و رسیدن به یک توافق جامع و قطعی، بازگشت به میز مذاکره است و برای این کار چارچوبی در قالب تفاهم‌نامه اسلام‌آباد داریم، همه چیز آن‌جا هست. آن‌ها باید بازگردند و امیدوارم به‌زودی این را درک کنند.» سفیر پاکستان در پاسخ به این پرسش که کدام طرف در ازسرگیری مذاکرات بی‌میل است، گفت تعیین این که چه کسی مسئول‌تر از بی‌میل‌تر به بازگشت به گفت‌وگوهاست، «به این سادگی نیست.»

مقام آمریکایی به حمله ایران اعتراف کرد

سقف شکنی قیمت نفت

۱۰۹ دلار در هر بشکه عبور کرده است.

ضربه ایران به جنگنده‌های آمریکا در اردن؛ ۸ فروند F-۱۵ آسیب دیدند

رویتزر به نقل از یک مقام آمریکایی گزارش داد حمله ایران در این هفته به پایگاه

هوایی موفق‌السطعی در اردن، به چند هواپیمای نظامی آمریکا آسیب زده است. بر

اساس این گزارش، یک فروند F-۱۰۸ تاندربولت ۲ هدف قرار گرفته و یکی از بال‌های آن

از بین رفته است. همچنین حدود هشت فروند جنگنده F-۱۵F آسیب جزئی دیده‌اند.

این مقام مدعی شد نیروهای آمریکایی برای مقابله با موشک‌های ایرانی حدود ۳۰

موشک رهگیر پاتریوت شلیک کرده‌اند که نگرانی‌هایی درباره دربارۀ ذخایر موشک‌های

رهگیر ایجاد کرده است.

واکش ناتو به تحولات تنگه هرمز

مارک روتو، دبیرکل ناتو، درباره وضعیت تنگه هرمز گفت این ائتلاف در حال انجام

عملیات مین‌روبی در این تنگه نیست و این موضوع ارتباطی با قلمرو ناتو ندارد، اما

کشورهای عضو تحولات منطقه را از نزدیک دنبال می‌کنند.

روتو با اشاره به ابتکار فرانسه و بریتانیا برای حضور در منطقه گفت برخی

کشورهای اروپایی در زمینه مین‌روبی کمک می‌کنند، بدون آنکه نیروهای خود را در

معرض خطر قرار دهند. به گفته دبیرکل ناتو، این اقدامات با همکاری آمریکا انجام

می‌شود، اما مأموریت ناتو محسوب نمی‌شود.

ادعای برنامه‌ریزی ایران برای حمله گسترده به اسرائیل

در تحولی دیگر، شبکه ۱۳ عبری به نقل از یک مقام آمریکایی مدعی شده است که ایران در حال برنامه‌ریزی برای انجام یک حمله گسترده علیه اسرائیل است. این